

انستیتوت جامعه مدنی افغانستان

فصلنامه

شماره دوم، سال اول، حمل - جوزا ۱۳۹۵

سپس محترم حکیم گل مشاور وزارت اقتصاد با قرائت پیام از جلالتمآب محترم عبدالستار مراد وزیر اقتصاد جمهوری اسلامی افغانستان، نقش نهاد های جامعه مدنی را در عرصه انکشاف کشور مهم و ارزنده خواند.

محترمه شینکی ذهین کروخیل نماینده مردم در پارلمان در مورد این برنامه گفتند: "همین جامعه مدنی است که اولین بار فرهنگ داد خواهی را در افغانستان رایج نمود." وی افزود: "اگر می‌خواهیم حکومت های جوابگو داشته باشیم باید جامعه مدنی خیلی فعال داشته باشیم تا فرهنگ نظارت را رایج نمایند و بتوانند منتقد مثبت باشند، پیشنهادات مثبت ارائه نمایند تا این که حکومت طرف اصلاح برود."

اعطای تصدیقنامه برای نهادهای جامعه مدنی از سوی انستیتوت جامعه مدنی افغانستان

نخستین گروه از نهاد های جامعه مدنی پس از ختم مؤفقا نه برنامه تصدیق نهاد ها از سوی انستیتوت جامعه مدنی افغانستان تصدیقنامه دریافت نمودند.

طی محفل که در آن بیش از ۱۵۰ تن از مقامات عالی رتبه دولت، نماینده گان نهاد های بین المللی، فعالان و نماینده گان جامعه مدنی اشتراک ورزیده بودند، انستیتوت جامعه مدنی افغانستان برای نهادهای جامعه مدنی تصدیقنامه و از آن میان برای پنج نهاد که در بخش مدیریت منابع بشری و یک نهاد که در بخش مدیریت پروژه بیشتر از ۹۰ درصد نمرات را کسب نموده بودند، جایزه عملکرد عالی را نیز اعطا نمود.

محترمه داکتر حبیبه سرابی، رئیس هیئت مدیره انستیتوت جامعه مدنی افغانستان در آغاز این برنامه چنین گفتند: "انستیتوت جامعه مدنی افغانستان متعهد به رشد و تقویت نهادهای جامعه مدنی حسابده، شفاف، قانونمند، مؤثر و کارا میباشد." وی همچنین گفت: امیدواریم نهاد های جامعه مدنی پس از سپری نمودن برنامه تصدیق نهادهای بشکل مؤثر، شفاف و کارا فعالیت نمایند. این برنامه نهاد های جامعه مدنی را قادر می سازد تا مطابق به معیارهای اجرایی که در سطح محلی و بین المللی برسمیت شناخته شده است، فعالیت نمایند."

محترمه خانم نور جهان موانی، نماینده دیپلماتیک شبکه توسعه ای آغا خان در افغانستان طی سخنرانی خویش تعیین معیاری های عالی کیفیت، صلاحیت و شایستگی را جهت ارائه خدمات عام المنفعه، برای انستیتوت جامعه مدنی افغانستان و نهادهای مدنی که تصدیقنامه دریافت نمودند، تریک عرض نمود. وی این ابتکار نهاد ها را برای تقویت جامعه مدنی در افغانستان ستایش نمود. در پایان برنامه محترمه خانم روشن خین، رئیس اجرائی، انجمن آموزشی حقوق بشر برای زنان افغان (THRA) در مورد برنامه تصدیق نهاد چنین توضیح دادند: "برنامه تصدیق نهاد های یقیناً باعث تقویت و توانائی سازمانی نهاد ها میگردد. این برنامه ما را قادر به پیدا نمودن خلأ های نمود که در گذشته هرگز متوجه آن نگردیده بودیم."

نظر به مطالعه دفتر اکبر (۱۳۹۴) حدود ۷۰۰۰ نهاد جامعه مدنی در افغانستان فعالیت می نماید، که از آن میان ۲۰۰۰ نهاد با وزارت اقتصاد و ۵۰۰۰ انجمن (شامل نهادهای اجتماعی، بنیادها و اتحادیه ها) ثبت وزارت عدلیه اند. علاوه بر این تعداد زیاد از نهادها همانند: شوراهای، جرگه ها، و جنبشهای جوانان که ثبت حکومت نیستند اما، برای تغییرات اجتماعی دادخواهی مینمایند.

نتایج این شاخص نشان میدهد؛ که در سال ۱۳۹۴ نهادهای جامعه مدنی توانسته اند فعالیت های خویش را تا سطح محلات گسترش دهند. گسترش این فعالیت ها باعث گردیده تا همکاری های استراتژیک میان رسانه ها، ادارات دولتی، سکتور خصوصی، رهبران مذهبی، و دیگر نهادهای ملی و بین المللی شکل گیرد. چنانکه این همکاری ها سبب تقویت نهاد های جامعه مدنی، اصلاح پالیسی و روند انکشاف در سال ۱۳۹۴ گردید.

نهاد های جامعه مدنی نظارت از روند انتخابات، داد خواهی برای آزادی بیان از طریق رسانه های فعال، تشویق زنان برای اشتراک در دولت، حمایت از حقوق بشر و نظارت از حکومتداری خوب را در افغانستان ترویج و نظامند سازی داوطلبانه را تقویت نمودند. بدین ترتیب، مجموع نمرات شاخص پایداری جامعه مدنی در عرصه داد خواهی و اعتبار آنها در افغانستان بهبود یافته است.

اما وضعیت امنیتی و انتقال سیاسی در سال ۱۳۹۴، چالشهای را فرا راه نهادهای جامعه مدنی ایجاد نمود. بطور مثال، افزایش نا امنی در تعدادی از ولایات و کاهش کمک ها از سوی تمویل کنندگان فعالیت اکثریت نهادهای جامعه مدنی را محدود نمود. همزمان این وضعیت فرصت مناسب را برای نهادهای جامعه مدنی فراهم نمود تا، طرح ها را برای هماهنگی بیشتر، راه های دریافت کمک و شیوه های جدید کار با محلات، تمویل کننده گان بین المللی، و حکومت افغانستان جستجو نمایند.

مؤسسه شهیدا (SO)، مؤسسه کمک برای اطفال افغان (HTAC) مرکز توانمندی زنان (ECW)، مؤسسه هماهنگی توسعه و بازسازی افغانستان (CRDSA)، مؤسسه مجتمع جامعه مدنی افغانستان (ACSFO)، مؤسسه توان بخشی و تفریحی بایسکل سواران معلول افغان (AABRAR)، مؤسسه خدمات اجتماعی زنان (WASSA)، مؤسسه انکشاف و توانایی (DAO) و مرکز آموزشی حقوق بشر برای زنان افغان (THRA) نه نهاد اند که از سوی انستیتوت جامعه مدنی افغانستان تصدیقنامه دریافت نمودند. از این میان مرکز توانمندی زنان (ECW)، مؤسسه شهیدا (SO)، مؤسسه کمک برای اطفال افغان (HTAC)، مؤسسه هماهنگی توسعه و بازسازی افغانستان (CRDSA)، مؤسسه مجتمع جامعه مدنی افغانستان (ACSFO) توانستند که با کسب بیش از ۹۰ درصد نمرات در بخش مدیریت منابع بشری و مؤسسه توان بخشی و تفریحی بایسکل سواران معلول افغان (AABRAR) در بخش مدیریت پروژه جایزه عملکرد عالی را نیز از آن خود نمودند.

شاخص پایداری نهاد های جامعه مدنی برای سال ۱۳۹۴

شاخص پایداری نهاد های جامعه مدنی وسیله مهم برای آگاهی و دریافت میزان پایداری سکتور جامعه مدنی برای حکومت، تمویل کننده گان و نهاد های جامعه مدنی در افغانستان است. بر اساس ارزیابی نمایندگان و کارشناسان جامعه مدنی شاخص پایداری جامعه مدنی (CSOSI) برای سال ۱۳۹۴ به پایداری سکتور جامعه مدنی در افغانستان متمرکز گردیده است. این شاخص هفت بُعد مرتبط به فعالیت نهاد های جامعه مدنی چون: پایداری نهادهای جامعه مدنی، چهارچوب قانونی، ظرفیت نهاد، توانایی مالی، دادخواهی، عرضه خدمات، زیر بنا و اعتبار عامه را ارزیابی می نماید، چنانکه اواسط نمرات بدست آمده از این ارزیابی حدود پایداری جامعه مدنی را نشان میدهد.

بر اساس یافته های این شاخص جامعه مدنی نقش حیاتی را در رسیده گی به چالشها در عرصه های صحتی، تعلیمی، اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و سیاسی در افغانستان ایفا نموده است. از سال ۲۰۰۱ بدینسو (پس از سقوط رژیم طالبان) جامعه جهانی و حکومت افغانستان همواره بر تقویت نهادهای جامعه مدنی تاکید می نمایند.

این فصلنامه با مساعدت سخاوتمندانه مردم امریکا از طریق اداره توسعه بین المللی ایالات متحده (USAID) تحت شرایط قرارداد همکاری شماره ۳۰۶-A-۰۰۰۱-۱۴ (برنامه مشارکت مدنی افغانستان) که توسط مؤسسه بین المللی کاونترپارت و موسسات همکار آن تطبیق میگردد، فراهم گردیده است. نظریات و محتویات شامل در این ویدیو مسئولیت انستیتوت جامعه مدنی افغانستان بوده و بیان کننده دیدگاه و نظریات اداره توسعه بین المللی ایالات متحده (USAID)، مؤسسه بین المللی کاونترپارت و بنیاد آغا خان نمی باشد.

جلسه معلوماتی ارتقای ظرفیت نهاد های جامعه مدنی

معیاری و نظامند سازی ارائه خدمات ارتقای ظرفیت برای نهاد های جامعه مدنی در افغانستان و دسترسی آنان به فرصت های ارتقای ظرفیت از طریق ایجاد هماهنگی میان نهاد ها، یکی از اهداف انستیتوت جامعه مدنی افغانستان است.

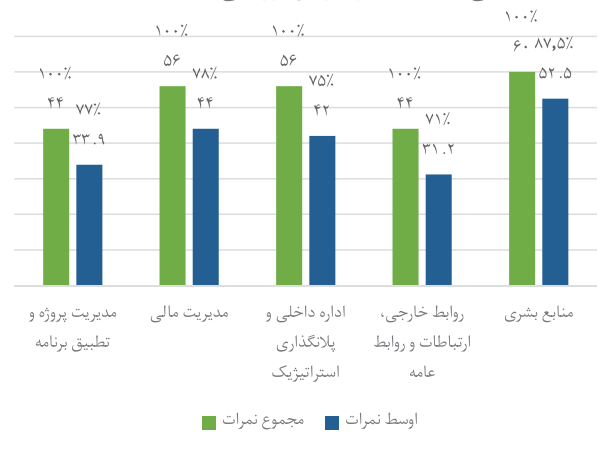
طی جلسه معلوماتی در زمینه نیاز های ارتقای ظرفیت نهاد های جامعه مدنی،

معیاری و نظامند سازی ارائه خدمات ارتقای ظرفیت برای نهاد های جامعه مدنی در افغانستان و دسترسی آنان به فرصت های ارتقای ظرفیت از طریق ایجاد هماهنگی میان نهاد ها، یکی از اهداف انستیتوت جامعه مدنی افغانستان است.

طی جلسه معلوماتی در زمینه نیاز های ارتقای ظرفیت نهاد های جامعه مدنی، انستیتوت جامعه مدنی افغانستان، بتاريخ ۱۳ ثور ۱۳۹۵ یافته های خویش را از روند ارزیابی نهاد های جامعه مدنی (در جریان ماه های حمل و ثور) با نهاد های بین المللی و تمویل کننده گان شریک نمود.

بر اساس یافته های این ارزیابی، نهاد های جامعه مدنی ۷۷٪ در بخش مدیریت پروژه و تطبیق برنامه، ۷۸٪ در بخش مدیریت مالی، ۷۵٪ در بخش اداره داخلی و پلانگذاری استراتژیک، ۷۲٪ در بخش روابط خارجی، ارتباطات و روابط عامه و همچنین ۸۷،۵٪ در بخش مدیریت منابع بشری مؤفق بوده اند.

مجموع نمرات مُدل تصدیق انستیتوت جامعه مدنی افغانستان در مقابل اوسط نمراتی که ۱۱ نهاد جامعه مدنی توانستند در جریان ارزیابی کسب نمایند.

از سوی دیگر نتایج این ارزیابی نشان میدهد نهاد های جامعه مدنی بلند ترین نمرات را به ترتیب در بخش های مدیریت منابع بشری، مدیریت مالی، مدیریت پروژه و تطبیق برنامه و اداره داخلی و پلانگذاری استراتژیک و همچنان کمترین نمرات را در بخش روابط خارجی، ارتباطات و روابط عامه کسب نموده اند.

این جلسه سبب گردید تا نهاد های بین المللی و تمویل کننده گان از نیاز های ارتقای ظرفیت نهاد های جامعه مدنی جهت ایجاد هماهنگی بیشتر آگاهی حاصل نمایند.

په افغانستان کې مدني ټولنه: مدني ظرفيت او امنيتي خنډونو

د ۲۰۱۶ کال د جون د میاشې پر پنځمه نېټه، د افغانستان د مدني ټولنی انستیتوت "په افغانستان کې مدني ټولنه: مدني ظرفیت او امنيتي خنډونو" تر نامه لاندې یو گردې میز تنظیم کړ. د یاد گردې میز اصلي موخه د هغه مدني فضا او امنيتي خنډونو په گوته کول او په اړه یې بحث کول ول، کوم چې په افغانستان کې د مدني ټولنی کړنو ته خنډ گرځي. پیژندل شوي ژورنالست او د بشري حقونو فعال ښاغلی باری سلام د غونډې میلمه وو چې د یادې موضوع په اړه یې پرزنتیشن وړاندې کړ او د گډون کوونکو لخوا یې پرزنتیشن په ازاد بحث بدرگه شو. گردې میز، گډون کوونکو ته دا فرصت برابر کړ چې په ازاده توگه پر موضوعاتو بحث ترسره او په اړه یې لازمي سپارښتنې وکړي. دا گردې میز، د گردې میزونو د لړې دریم گردې میز وو چې د افغانستان د مدني ټولنی انستیتوت لخوا برابر او د مدني ټولنی بنسټونو او مدني فعالانو ۱۲ تنو استازو پکې برخه اخیستی وه.

ښاغلي باري سلام د مدني ټولنی د اصطلاح په تعریفولو خپل پرزنتیشن پیل کړ او زیاته یې کړه چې دا یواځې د دولت دنده نه ده چې وکولای شي په یواځې ځان د ټولنی د خیر لپاره کار وکړي، وگړي هم اړ دي چې د دولت تر څنګ د خپلو گټو د تامین لپاره کار وکړي. که په لنډه توگه وویل شي، مدني ټولنه تر یو حده د دولت د هغو دندو د پوره کولو رول پر غاړه لري، کومې چې دولت د خلکو د نیگني لپاره ترسره کوي. په بل عبارت، مدني ټولنی هغه کړنې ترسره کوي، د کومو د ترسره کولو لپاره چې دولت د منابعو او پوهاوي په برخه کې وصیله و نلري.

ښاغلي باري سلام زياته كره چې مدني فضا كيدای شي ډيرې ساحې تر پوښښ لاندې راولي. لاندني ځينې هغه ځانگړي عناصر دي چې د مدني فضا له مخې مدني ټولنې ته د چاپيريال د مساعودولو له پوتنشنيل څخه حسابيږي.

- د موکراتيکه ټولنه: دا اړينه ده چې په يوه ټولنه کې د دموکراسۍ ارزښتونه لکه، عادلانه ټاکنې، پلې شي.

- د قانوني ملاتړ ډاډمنتيا

- د بيان آزادي او امنيت

- د منابعو شتون.

تجربې ښايي چې په افغانستان کې په پورته ساحو کې ستونزې شتون لري. سره له دې چې افغانستان د يو په زړه پورې اساسي قانون درلودونکې دی، خو په اساسي قانون کې يو څو داسې مادې دي چې دولت يې د خپلو گټو په موخه کاروي او مدني ټولنی لپاره مدني فضا محدودوي. هغه تر ډيره د مدني فضا پر وضعيت، امنيتي خنډونو او دا چې په افغانستان کې اوسني وضعيت څنگه او په کومه کچه د مدني ټولنو کارونو ته خنډونه رامنځته کړي، تمرکز وکړ. نوموړي همدارنگه د پرمختگ په اړه د دولت او مدني ټولنو پر رول رڼا واچوله. هغه وويل چې، د دولت تر څنگ مدني ټولنې د پرمختگ په پروسه کې د پام وړ رول لوبوي، حال دا چې

دولت د هغوي دموکراتيک جوړښت، قانوني حقونو، سياسي ملاتړ او امنيت ته، ډيره کمه توجه کوي. چې دا د مدني ټولنو پر کړنو او په هيواد کې د يادو کړنو تر شا پر شوني پرمختگ ناوړه اغيزه کوي. هغه زياته کړه چې، بلواگرو په تيره لسيزه کې د منفي تبليغاتو له لارې د مدني ټولنو رول کمزورې کړی دی. د باري سلام په وينا، د مدني فعالانو او مدني ټولنو کړنو پر وړاندې يو شمير کورنۍ او بهرنۍ ننگونې او گواښونه هم شتون لري. د بيلگې په توگه، د کورنيو

ستونزو څخه يو هم دا دی چې ځينې وخت امنيتي ارگانونه ادعا کوي چې د مدني ټولنو لاريونونه د هغوي د دندې پر وړاندې خنډونه رامنځته کوي، چې دا د مدني ټولنو او مدني فعالانو د کړنو مخه نيسي. له بلې خوا د مدني ټولنو او مدني فعالانو پر وړاندې د بلواگرو لخوا مستقيم گواښونه شتون لري. د مثال په ډول، يو شمير شواهد دا ښايي، چې کله د سر کال په پيل کې کندوز ولايت ته بلواگر دننه شول، هغوي د مدني فعالانو د وژنې په موخه کور په کور تلاشي وکړه او ډير شمير يې په خپلو کورونو کې ووژل.

د غونډې په لړ کې گډون کوونکو د مدني فضا او امنيتي خنډونو په اړه خپلې تجربې سره شريکې کړې. هغوي د بيان د ازادې د وضعيت، اطلاعاتو ته د لاس رسې، بشري حقونو، عدالت او امنيتي گواښونو په اړه د ډيرو ننگونو يادونه وکړه. د يو تن گډون کوونکي ښاغلي فهيم حکيمي په وينا، ”تر اوسه هم دولت د مدني ټولنو او د هغوي د ساتنې په اړه له هغوي څخه لکه څرنگه چې اړينه ده ملاتړ نه کوي تر څو هغوي ته په هيواد کې د مناسب چاپيريال د رامنځته کونې زمينه برابره کړي.“ هغه همدارنگه زياته کړه چې دولت او د مدني ټولنې بنسټونه د سکې دوه مخونه دي نو له همدې کبله چيرته چې دولت کمزورې وي هلته مدني ټولنې اغيزمنې کيږي او که مدني ټولنې کمزورې وي دولت اغيزمن کيږي.

لاندې هغه ځانگړې سپارښتنې دي چې د بحثونو په لړ کې را څرگند او کوم چې د مدني فضا د ښه والي او په ټول افغانستان کې د مدني ټولنو د کړنو د ترسره کولو په موخه د چاپيريال برابرې لپاره خورا مهمې دي.

سپارښتنې:

- دولت او نړيواله ټولنه بايد له مدني ټولنو ملاتړ وکړي او د مدني فعالانو او د مدني ټولنو د کارکوونکو د خونديتوب ميکانيزمونه رامنځته کړي.
- دولت بايد په ځانگړې توگه په سيمه ايزه کچه د مدني ټولنو پر خلاف د بلواگرو تبليغات کابو کړي.
- مدني ټولنې بايد د مدني ټولنو د استازو او وگړو يو ستر د همغږې شبکه رامنځته کړي تر څو د مدني فضا د وضعيت او په هيواد کې د مدني ټولنو د کړنو له ښه والي څخه دفاع وکړي.
- مدني ټولنه بايد د عدالت غوښتنې غږ پورته کړي او داسې کمپاينونه په لار واچوي چې د هغې له لارې په هيواد کې د مدني ټولنو د کړنو په وړاندې د عامو وگړو زهنيتونه ښه شي.

انستيتوت جامعہ مدنی افغانستان

آدرس: خانه نمبر ۴۰، کوچه افغان کليد، کلوله پشته، کابل، افغانستان

فيسبوک: www.facebook.com/AICSafghanistan

تویتر: AICSaf

ایمیل: info@aicsafg.org

موبایل: ۰۰۹۳ ۷۲۹ ۸۲۹ ۱۲۲